

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte: Iurie Diaconu

Judecători: Liliana Catan, Ion Guzun, Maria Ghervas, Dumitru Mardari

juducând în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpat, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 august 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

Ciobanu Andrei xxxx

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.02.2012 - 10.08.2018;

Instanța de apel: 11.09.2018 - 30.01.2019;

Instanța de recurs: 15.04.2019 - 25.06.2019;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 august 2018, procesul penal de învinuire a lui Ciobanu Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Totodată, Ciobanu Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar conform art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea executării pedepsei aplicate pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani.

Prin aceiași sentință, a fost încetat procesul penal și în privința lui Zagoreanu Ion și Zagoreanu Igor, în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, însă în privința acestora hotărârile nu se contestă cu recurs ordinar.

Acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca instanța civilă să se expună asupra cuantumului acestuia, iar în partea încasării prejudiciului moral a fost admisă parțial și dispusă încasarea în beneficiul succesorului părții vătămate, Robu Larisa din contul lui Zagoreanu Ion

suma de 2000 (două mii) lei, din contul lui Zagoreanu Igor suma de 2000 (două mii) lei și din contul lui Ciobanu Andrei suma de 5000 (cinci mii) lei.

În rest, pretențiile succesorului părții vătămate au fost respinse, ca fiind neîntemeiate.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, la 26.07.2011, aproximativ la ora 21.00, Ciobanu Andrei de comun acord cu Zagoreanu Ion și Zagoreanu Igor, având intenția violării domiciliului unei persoane în timp ce se aflau la domiciliul cet. Barcari Alexandru, situată în s. xxxx, r-nul xxxx, unde venise cu scopul de a procura vin și în timp ce consumau băuturi alcoolice, fiind în stare de ebrietate, din motiv că proprietarul Barcari Alexandru, refuzase să le mai vândă o sticlă de vin, fără nici un motiv întemeiat a inițiat o ceartă cu acesta, în rezultat la ce Barcari Alexandru le-a solicitat acestora să părăsească domiciliul său, însă au refuzat categoric.

Tot el, urmărind scopul realizării intențiilor sale huliganice, la 26 iulie, pe la orele 21.20, după ce au comis violarea de domiciliu a cet. Barcari Alexandru și refuzase categoric să-l părăsească la inițiativa cererii proprietarului locuinței, fără nici un motiv întemeiat a inițiat o ceartă cu ultimul și intenționat încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o lipsă de respect față de societate, demonstrând un cinism și obraznicie deosebită, în scopul continuării acțiunilor sale infracționale, intenționat profitând de imposibilitatea de a se apăra și de vârsta înaintată a cet. Barcari Alexandru a aplicat față de acesta lovituri cu mâinile peste diferite părți ale corpului. După care, tot el, a luat o curea din domiciliul acestuia, cu care intenționat i-a aplicat câteva lovituri cu partea metalică a acesteia în regiunea capului, cauzându-i astfel, lui Barcari Alexandru conform raportului de expertiză medico-legală nr.224 din 28.09.2011, vătămări corporale cu dereglarea de scurtă durată a sănătății, sub formă de comoție cerebrală, plagă contuză în regiunea frontală, fractură închisă mastoidiană pe dreapta, pneumonie posttraumatică.

2.1 De către organul de urmărire penală acțiunile lui Ciobanu Andrei au fost încadrate în baza art. 179 alin. (2) Cod penal.

3. Nefiind de acord cu sentința au declarat apel în comun, avocatul Trifan Gheorghe și succesorul părții vătămate Robu Larisa, solicitând casarea acesteia în partea individualizării pedepsei și a laturii civile, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie stabilită inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea prejudiciului material și moral indicat în acțiune de la inculpații Ciobanu Andrei, Zagoreanu Ion și Zagoreanu Igor.

În motivarea apelului declarat s-a invocat că:

- instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului Ciobanu Andrei nu a individualizat just după criteriile generale de individualizare a pedepsei aplicate, care este una blândă, ținând cont cu ce cruzime inculpatul Ciobanu A. i-a cauzat părții vătămate Barcari Alexandru leziunile corporale, pricinuindu-i ultimului dureri fizice și suferințe psihice;

- instanța de fond nu și-a motivat soluția în partea pedepsei stabilite inculpatului în condițiile legii, aplicând neîntemeiat față de inculpat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu suspendarea condiționată de executarea pedepsei aplicate pe un termen de 2 ani;

- la încasarea prejudiciului moral, instanța nu a dat apreciere în partea gravității suferințelor psihice și fizice, art. 1423 Cod Civil și nu a luat în considerare recomandările din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.9 din 09.10.2016 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral.

3.1 Sentința a fost contestată și de către inculpatul Ciobanu Andrei, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că:

- instanța de judecată a dat o apreciere incorectă probelor administrate, neverificând în mod obiectiv, multi-aspectual și complet declarațiile inculpaților, succesorul părții vătămate, martorilor, alte probe din dosar, iar divergențele apărute la examinarea cauzei penale nu au fost verificate și apreciate în modul corespunzător;

- instanța de fond a dat o apreciere incorectă declarațiilor inculpaților Zagoreanu Igor și Zagoreanu Ion, a succesorului părții vătămate, cât și martorii audiați în cadrul cercetării judecătorești, care nu au furnizat instanței de judecată suficientă informație pentru a se considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția inculpatului Ciobanu Andrei;

- prin probele administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, nu s-a confirmat vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 179 alin.(1) și 287 alin.(3) Cod penal. Acțiunile lui Ciobanu Andrei urmau a fi calificate în temeiul prevederilor art. 78 alin.(2) Cod contravențional, ca vătămare a integrității corporale a lui Barcari Alexandru. Totodată, în conformitate cu prevederile art. 30; 441 Cod contravențional, procesul contravențional urmează a fi încetat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, a fost respins ca fiind depus peste termen, apelul declarat de către inculpatul Ciobanu Andrei, admis apelul declarat în comun de către avocatul Trifan Gheorghe și succesorul părții vătămate, Robu Larisa, casată parțial sentința în partea executării pedepsei privindu-l pe Ciobanu Andrei pe art.287 alin.(3) Cod penal și în latura civilă, pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru

prima instanță, prin care lui Ciobanu Andrei, recunoscut vinovat și condamnat în temeiul prevederilor art. 287 alin.(3) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, s-a exclus art. 90 Cod penal.

S-a dispus încasarea în contul lui Robu Larisa cu titlul de prejudiciu moral de la Zagoreanu Igor suma de 5000 lei, de la Zagoreanu Ion suma de 5000 lei și de la Ciobanu Andrei suma de 30 000 lei.

Totodată, s-a dispus și încasarea de la Zagoreanu Ion, Zagoreanu Igor, Ciobanu Andrei, în mod solidar, în beneficiul lui Robu Larisa cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2500 lei, celelalte pretenții au fost respinse.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel a reținut referitor la cererea de apel înaintată de inculpat, de a o respinge ca depusă peste termen, deoarece sentința Judecătorei Strășeni, sediul Central, a fost pronunțată public la 10 august 2018 (vol. III, f.d. 214-231), iar potrivit recipisei anexate la materialele dosarului, inculpatul Ciobanu Andrei și avocatul său, Vition Dionisie au recepționat copia sentinței la 10 august 2018, fapt confirmat prin semnătura acestora (vol. III, f.d. 232).

În pofida acestui fapt, inculpatul Ciobanu Andrei, a depus cerere de apel abia la data de 03 septembrie 2018, adică peste 23 zile de la data pronunțării sentinței și în acest context, Colegiul a menționat că, în baza prevederilor legii procesual penale, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

În ședința Curții de Apel s-a constatat cu certitudine că inculpatul Ciobanu Andrei și avocatul său, Vition Dionisie, au fost prezenți la examinarea cauzei penale în ședința instanței de fond, au cunoscut despre soluția instanței, au fost prezenți la pronunțarea sentinței și au recepționat copia sentinței în aceeași zi.

Ca concluzie, instanța de apel a conchis de a respinge ca depusă tardiv cererea de apel înaintată de inculpatul Ciobanu Andrei, împotriva sentinței Judecătorei Strășeni, sediul Central din 10 august 2018.

În ceea ce privește apelul înaintat în comun de către avocatul Trifan Gheorghe și succesorul părții vătămate Robu Larisa, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a constatat că prin acțiunile sale inculpatul Ciobanu Andrei a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3), art. 179 alin. (1) Cod penal, iar Zagoreanu Ion și Zagoreanu Igor au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal.

La stabilirea măsurii și mărimii pedepsei în privința inculpatului Ciobanu Andrei, în vederea corectării, reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, Colegiul a menționat că, instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă prea blândă, deoarece nu a luat în considerare în deplină măsură gravitatea infracțiunilor săvârșite de către acesta, care a săvârșit o infracțiune ușoară și gravă, de circumstanțele și motivul

comiterii acestora, de faptul, că prejudiciul cauzat succesorului părții vătămate nu a fost restituit, de persoana inculpatului Ciobanu Andrei, nu a recunoscut vina, anterior a fost judecat.

Instanța de judecată nu a luat în considerație circumstanțele esențiale și relevante speței, aceasta în condiția în care Ciobanu Andrei anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, însă careva concluzii nu și-a format și este învinuit de comiterea infracțiunii de huliganism agravat cu aplicarea violenței și astfel se observă, că pe calea corijării nu se află, mai mult, ca consecință victima a suportat leziuni corporale ușoare, însă din cauza vârstei și patologiilor cronice de care suferea la scurt timp a decedat.

În circumstanțele expuse, instanța urma să-i aplice inculpatului pedeapsa cu închisoare, în limitele sancțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Mai mult, inculpatul anterior fiind condamnat la pedepse neprivative de libertate, nu a conștientizat faptul că el este pedepsit efectiv și proporțional pentru faptele săvârșite, acesta continuându-și comportamentul infracțional.

Analizând în ansamblu toate criteriile ce țin de individualizarea pedepsei precum și faptul că, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 179 alin.(1) Cod penal, în această parte procesul penal fiind just încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, iar infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, indică la aplicarea unei pedepse mai aspre și anume fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de apel a considerat că circumstanțele menționate indică la faptul că inculpatului urmează, în vederea corectării și reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, ai fi aplicată o pedeapsă reală cu închisoare în limita sancțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

Colegiul a considerat că circumstanțele invocate de către prima instanță nu îndreptățesc faptele comise de către inculpat și deci, nu poate genera aplicarea unei pedepse neechitabile, mai mult, soluția adoptată de către prima instanță nu-și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, pentru a nu admite pe viitor săvârșirea a astfel de infracțiuni, or, aplicarea unor pedepse penale reale cu închisoarea ar asigura conștientizarea de către Ciobanu Andrei a celor comise cu adoptarea unor concluzii corecte ce țin comportamentul în societate.

În concluzie, Colegiul a considerat întemeiat faptul de a aplica în privința inculpatului Ciobanu Andrei o pedeapsă reală cu închisoare, pedeapsă pe care o consideră legală, întemeiată și echitabilă în raport cu cele comise, excluzând prevederile art.90 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal a reținut argumentele invocate de succesorul părții vătămate și a avocatului acesteia precum că probele administrate i-ar permite

instanței să stabilească o compensație bănească pentru prejudiciul moral suportat de aceștia într-un cuantum mai mare.

Astfel, mărimea prejudiciului moral solicitată de părțile vătămate în cuantum de 100 000 lei este exagerat și nu a fost dovedit și ținându-se cont de consecințele infracțiunii și anume că, după incidentul dat, părții vătămate i-au fost cauzate emoții negative, în urma leziunilor comise, Barcari Alexandru a fost în incapacitate de a se deplasa, de a munci și de a vorbi, ulterior a decedat, astfel fiindu-i înrăutățită starea sănătății din partea inculpaților (f.d. 67, vol. II).

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice instanța de judecată le apreciază luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret în care părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale.

Mai mult, Colegiul a reținut argumentele succesoriului părții vătămate și a avocatului său privind solicitările referitor la încasarea cheltuielilor judiciare pentru achitarea serviciilor juridice în mărime de 2500,00 lei, or, conform materialelor cauzei se atestă că a fost încheiat contract de asistență juridică cu avocatul, iar potrivit bonului de plată Seria ES nr. xxxx din 08 februarie 2013, a fost achitată suma de 2500 lei (f.d.69, vol. II).

Astfel, în acest sens, Colegiul penal a precizat că, cu privire la faptul că concluziile nemotivate ale instanței periclitizează drepturile succesoriului părții vătămate Robu Larisa de a fi despăgubită pentru serviciile avocatului și încalcă flagrant dreptul acesteia la un proces echitabil și apărare, dreptul la examinarea eficientă, obiectivă și în termen rezonabil a cauzei.

Ținând cont de circumstanțele cauzei, Colegiul penal a considerat că instanța de fond eronat a aplicat în privința lui Ciobanu Andrei o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendare în limitele stabilite de sancțiune, pedeapsă ce nu își va atinge scopul de corectare și reeducare și care nu este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, totodată, contrar prevederilor art.219, 227 Cod de procedură penală și 1422, art. 1423 Cod civil, eronat a respins solicitările încasării cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2500 lei și a încasat prejudiciul moral de la inculpatul Zagoreanu Ion și Zagoreanu Igor în beneficiul succesoriului părții vătămate doar a câte 2000 lei, și suma de 5000 lei din contul lui Ciobanu Andrei, neținând cont de gravitatea infracțiunilor și de consecințele psihice pe care le-au suportat Barcari Alexandru în rezultatul acțiunilor infracționale ale inculpatului. Totodată, instanța de fond, just a admis acțiunea civilă în partea încasării

prejudiciului material, în principiu, urmând ca instanța civilă să se expună asupra cuantumului acestuia.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Ciobanu Andrei a contestat-o cu recurs ordinar, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare sau, în cazul în care instanța de recurs va dispune o altă variantă de soluționare a recursului, s-a solicitat condamnarea cu suspendarea condiționată a pedepsei aplicate, cu stabilirea unui termen de probă.

În motivarea cererii s-a invocat că, instanțele de judecată au dat o apreciere incorectă probelor administrate la cauza penală în coraport cu declarațiile inculpaților și atât succesorul părții vătămate, cât și martorii audiați nu au furnizat suficientă informație pentru a se considera că declarațiile acestora pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția lui Ciobanu Andrei în comiterea infracțiunilor incriminate.

6. Asupra recursului ordinar procurorul a depus referință, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

7. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conducându-se de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, ajunge la concluzia că acesta necesită a fi admis, inclusiv și din alte motive, cu casarea parțială a hotărârii atacate și menținerea sentinței primei instanțe, deoarece apelul avocatului Trifan Gheorghe și succesorul părții vătămate Robu Larisa a fost greșit admis, din următoarele considerente.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Conform alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material, iar pedeapsa aplicată inculpatului a fost individualizată în strictă conformitate cu exigențele legii penale.

Astfel, art. 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, stipulează că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției respective.

La caz, inculpatul a atacat decizia instanței de apel, nefiind de acord cu încadrarea juridică a faptelor imputate inculpatului în baza art. 287 alin. (3) și 179 alin. (1) Cod penal

și cu pedeapsa aplicată acestuia, iar *în drept* recurentul își fundamentează, recursul pe temeiurile prevăzute de pct. 6), 8), 10) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Verificând argumentele recursului în raport cu actele cauzei, instanța de recurs a statuat că instanțele ierarhic inferioare în cazul supus judecării, au examinat obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale cât și în cadrul ședințelor de judecată, cât ale apărării atât și ale acuzării, probe care au fost cercetate și apreciate corect de către instanța de fond și de apel, fapt ce face, ca concluzia acestora despre vinovăția lui Ciobanu Andrei în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (3) și art. 179 alin. (1) Cod penal, să fie justă și întemeiată.

Totodată, din materialele dosarului rezultă, că instanțele, în cauza dată, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, iar încadrarea juridică de către instanțele de judecată a acțiunilor inculpatului în baza art. 287 alin. (3) și art. 179 alin. (1) Cod penal, să fie una corectă și legală.

Referitor la criticele recurentului precum că s-a dat o apreciere eronată probelor, instanța de recurs amintește că chestiunea de apreciere a probelor dată de instanțele ierarhic inferioare, ține de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea acesteia este de competența instanței de fond. Prin urmare, se reține că, regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în cauză.

Așadar, instanța de recurs menționează că instanțele au constatat și au motivat faptul că, partea acuzării a prezentat probe incontestabile în confirmarea vinovăției inculpatului în cele incriminate și, astfel, corect au concluzionat, că fapta imputată acestuia întrunește elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (3) și art. 179 alin. (1) Cod penal, referindu-se la probele invocate de procuror în sprijinul acuzării, care au constituit obiectul cercetării judecătorești și, în sensul art. 94 Cod de procedură penală, nu au fost contestate de către partea apărării în condițiile legii, la etapele respective ale procesului penal.

Însă, referitor la chestiunea de individualizare a pedepsei reținute în sarcina inculpatului de către instanța de apel, și anume, prin care acesta a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 5 (cinci) ani închisoare, cu excluderea art. 90 Cod penal (aplicat de către prima instanță), instanța de recurs o apreciază drept una nemotivată.

Instanța de apel a statuat asupra unei concluzii eronate privitor la neaplicarea art. 90 Cod penal în privința inculpatului, bazându-se pe faptul că „... *instanța de fond i-a stabilit o pedeapsă prea blândă, deoarece nu a luat în considerare în deplină măsură gravitatea infracțiunilor săvârșite de către acesta, care a săvârșit o infracțiune ușoară și gravă, de circumstanțele și motivul comiterii acestora, de faptul, că prejudiciul cauzat successorului părții vătămate nu a fost restituit, de persoana inculpatului Ciobanu Andrei, care nu a*

recunoscut vina și anterior a fost judecat.”

Colegiul penal analizând soluția în coraport cu motivarea hotărârii, reține că la baza acesteia stau de fapt, circumstanțele cauzei și materialele verificate și cercetate de către instanța de fond, care au fost invocate la adoptarea sentinței sale, iar careva date, informații sau circumstanțe noi nu au fost indicate de către instanța de apel.

În situația creată, Colegiul lărgit consideră că, soluția instanței de apel este una nejustificată, deoarece inculpatului ia fost aplicată o pedeapsă mai aspră, fără a se constata suplimentar careva circumstanțe atenuante sau agravante, or, simpla motivare precum că, pedeapsa aplicată de către instanța de fond este insuficientă și lipsită de argumentare, duce la agravarea situației lui Ciobanu Andrei.

Potrivit prevederilor art.75 Cod penal, prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de Convenția Europeană.

Colegiul lărgit amintește că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art.62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

După individualizarea pedepsei și stabilirea duratei și cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin numirea tipului de penitenciar și soluționarea chestiunii dacă pedeapsa numită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității

acestui de a se corecta și reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei poate fi atins și prin suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă.

Așadar, aplicarea prevederilor art.90 Cod penal – suspendarea condiționată a executării pedepsei, nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită persoanei prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ea este un incident în viața acesteia.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de apel, se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei în privința inculpatului Ciobanu Andrei, instanța nu a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61 și 75 Cod penal, nu a ținut seama de faptul că dânsul a conștientizat cele săvârșite, anterior a fost judecat, însă antecedentul penal este stins, are loc permanent de trai, infracțiunea comisă se atribuie la categoria celor grave, modul cum a fost săvârșită, or, circumstanțe care, *per ansamblu*, permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Astfel, instanța de recurs apreciază că modalitatea de executare aleasă și cuantumul pedepsei aplicate pentru infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal săvârșită de Ciobanu Andrei, nu este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă și urmările produse.

Mai mult, Colegiul lărgit amintește că raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii;
- motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului;

- conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal;
- nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

În speță, așa cum rezultă din textul sentinței, instanța și-a motivat dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate vinovatului, concluzionând că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii. În plus la cele menționate, instanța de judecată a ținut seama de trecutul vinovatului, mediul în care trăiește, modul de comportare în cadrul ședinței de judecată, în familie, în societate etc.

Din cele expuse mai sus, instanța de recurs consideră că, la caz, nu există careva interdicții pentru condamnarea cu suspendarea condiționată inculpatului Ciobanu Andrei, cu atât mai mult că, inculpatul a fost liberat de răspundere penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 179 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În consecință, ținând cont de aceste împrejurări și având în vedere atât principiul prevăzut în art. 4 Cod penal – umanismul legii penale, cât și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, Colegiul penal ajunge la concluzia că sentința adoptată de instanța de fond este una legală, întemeiată și motivată în partea ce ține de aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată pe un termen de probă de 2 (doi) ani în privința lui Ciobanu Andrei, deoarece careva interdicții la aplicarea art. 90 Cod penal instanța de recurs nu a stabilit.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul declarat de inculpat urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei și menținerea sentinței primei instanțe, prin care lui Ciobanu Andrei, recunoscut vinovat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa de 5 (cinci) ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei aplicate pe un termen de 2 (doi) ani.

În rest, dispozițiile deciziei recurate, în latura civilă, bazate pe prevederile art. 219 alin. (1), (2), (4) Cod de procedură penală și art. 616 Cod civil, urmează a fi menținute, ca fiind argumentate și întemeiate.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Ciobanu Andrei, în propria cauză penală, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 ianuarie 2019, în partea stabilirii pedepsei, și menține în această parte sentința Judecătorei Strășeni, sediul Central din 10 august 2018, potrivit căreia:

lui Ciobanu Andrei, recunoscut vinovat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 5 ani închisoare, cu ispășirea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat executarea pedepsei aplicate pe un termen de 2 ani.

În rest, se mențin dispozițiile deciziei instanței de apel.

Ciobanu Andrei urmează a fi eliberat imediat din penitenciar, dacă nu execută pedepse sau măsuri preventive în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 17 iulie 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari